

דף קו.

הו"מ סימן פז סעיף כט.ל

עין משפט א.ב.

כט מג. מי שכפר בכל, ועד אחד מכחישו ונשבע להכחיש העד, ואח"כ הביא התובע עד אחר, הרי זה מצטרף עם הראשון ומחייבו ממון א, אע"פ שנשבע נגד העד, ועוד שנעשה חשוד על פי שני עדים ב.

ל מד. אע"פ שנשבע הנתבע ונפטר ע"פ בי"ד, אם תפס התובע אח"כ משלו בלא עדים, וטוען שתופס על אותה תביעה שנשבע לו עליה שיודע שלא נשבע לו באמת, הדין עם התופס ב ונאמן במיגו ד שלא תפסתי, ונשבע היסת ונפטר, וא"צ לומר שאם הביא אח"כ התובע עדים אחר שנשבע בין שבועה דאורייתא בין שבועה דרבנן שמוציאים מידו ונותנים לזה, ונעשה הנשבע חשוד על פי העדים.

הו"מ סימן פט סעיף א

עין משפט ג.

א כל הנשבעין שבתורה נשבעין ולא משלמין ה, ואלו נשבעין ונוטלים השכיר ו, והנגזל ז והנחבל, והחנוני על פנקסו ח, וכשכנגדו חשוד על השבועה ט.

- א. כרב נחמן בקמא ק"ו ע"א ודלא כרב, וכ"כ בעה"ת שער י' ח"א ובה"ג.
- ב. כתב הסמ"ע דע"י העד ובעל הדין אינו נעשה חשוד, רק אחרי שני עדים ועיין בש"ך ס"ק ע"ג.
- ג. כ"כ בעה"ת שהסכימו בעלי הוראה, כיון שקימ"ל ששבועה אינה קונה ממון, וכ"כ הרא"ש בפ"ב דמציעא סי' ט' דף כ"ו ע"ב.
- ד. עיין מה שהט"ז האריך בזה ומחלק בין קרקע למטלטלין.
- ה. משנה שבועות מ"ד ע"ב.
- ו. ואם יכול להפך השבועה על בעל הבית כתב הש"ך בס"ק א' דאינו יכול להפך שבועת נקיטת חפץ כי אם היסת, ועוד כתב שם דכל זה מדובר שבעה"ב טוען ברי לי שפרעתוך, אבל אם טוען איני יודע אם פרעתוך פשיטא דחייב לשלם לשכיר בלי שבועה כלל.
- ז. מבואר בסי' צ'.
- ח. מבואר בסי' צ"א.
- ט. מבואר בסי' צ"ב.

דף קו:

הו"מ סימן שנב פעיף א

עין משפט א.ב.

א. הפקיד אצל שנים וטענו שניהם נגנב ו' ואח"כ הודה אחד, ונגד השני שלא הודה באו שני עדים שהוא גנבו הרי שניהם משלמים הקרן.

הו"מ סימן צו פעיף א

עין משפט ג.

א. אין נשבעין על טענת חרש שוטה וקטן ב בין שבא בטענת עצמו או של אביו ל, לפי שהמקצת שהודה בו לקטן אינו אלא כמשיב אבידה מ, וכן אם כפר בכל, ובא עד אחד והעיד לקטן אין הנתבע נשבע ב דהגם שיש עד אחד אין כאן תובע, שתביעת הקטן אינה תביעה גמורה.

הגה: וי"א שצריך לישבע אם יש עד אחד.

ב. שמר לקטן וטען שאבד החפץ, הרי זה נשבע שבועת השומרים לפי

י. מבב"ק ק"ח ע"א, וברמב"ם פ"ד מגניבה הלכה ז' הוסיף כאן שנשבעו שניהם אחרי שאמרו שנגנב, אח"כ הודה אחד והשני באו עליו עדים, שניהם משלמין את הקרן, ואם תפס בעל הפקדון את הכפל אין מוצאין מידו, וזה שהודה משלם את החומש, וכתב ה"ה, דין הכפל בעיא דלא איפשטא בב"ק ק"ח ע"א ופסק הרמב"ם כדרכו בכל כיוצא בזה. והטור כתב דכפל פשיטא דמשלם, ובחומש מבעיא ובכ"מ הניח הרמב"ם בצ"ע.

וכתב בבאר הגולה שפשוט שכאן חסר במחבר תיבת "ונשבעו" וצ"ל ונשבעו והודה אחד מהם, ופסק המחבר לקולא כדעת הרמב"ם והטור שלשניהם אינם משלמים אלא הקרן, לא הכפל כדעת הרמב"ם וגם לא החומש כדעת הטור.

כ. רמב"ם פ"ה מטוען הלכה ט' ממשנה שבועות ל"ח ע"ב.

וחרש, פירש רש"י כגון שטענו ברמיזה שחרש שדיברו בו חכמים אינו שומע ואינו מדבר. ל. דין זה מוסכם ברוב הפוסקים כיון שאין תביעתו תביעה גמורה.

מ. אע"ג שנתבאר בס"י ע"ה דבמודה במקצת לא אומרים בו שיהיה נאמן במיגו שאם היה רוצה היה כופר בכל, משום דאינו יכול להעזי פניו הנ"מ בגדול, אבל בקטן ובפרט הקטן שבא בטענת אביו היה יכול להעזי, סמ"ע ס"ק ב'.

נ. רמב"ם שם בשם רבו הר"י מיגש ורוב הפוסקים. ועיין בט"ז מה שהעיר דבס"י ע"ה פסק המחבר דנשבע בטענת שמא כשיש עד אחד וכתב הב"י דכאן גרע טפי בתביעת קטן.

ס. מרדכי פ' שבועת הדיינים ותוס' סנהדרין ס"ח ע"ב ד"ה קטן. וכתב באו"ת דכן עיקר. נתיבות ס"ק ב'.

שאינו נשבע מחמת הטענה ז.

הגה: וי"א דאין נשבעין לקטן שבועת השומרים פ שהיא שבועת התורה, ואע"פ שתבעו הקטן כשהוא גדול ז רק שהנתינה לשמירה היתה כשהיה קטן ק וכן נראה עיקר.

א ג. הודה שהיה אפטרופוס של הקטן או שותפו, יעמידו בי"ד אפטרופוס לקטן וישבע השותף ר וכיוצא בו בטענת שמא.

ז. רמב"ם שם וכן בהלכות שכירות פ"ב הלכה ז' והטעם דשבועת שומרים אינה בטענת ודאי אף בגדול רק על ספק משביעים אותו שנאבד מידו בלא פשיעה וא"כ אין הבדל בין קטן או גדול התובעו. ומה שכתוב בפסוק "ואיש" כי יתן לא בא למעט קטן אלא ממעט טענת ודאי ויש לו עד אחד.

פ. טור בשם הרמב"ן בשבועות מ"ב ע"ב והרא"ש שם והראב"ד בהשגות. וכתב הר"ן בשם הרשב"א דאינו מתחייב אפי' פשע בודאי, שכיון שפטרנו תורה אפי' מדין פשיעה פטרה אותו, והביא ראיה מהחובל, והש"ך דחה הראיה והעלה דאם ידוע שפשע או שהוא מודה שפשע לקטן חייב, ש"ך ס"ק ב'. ובפרט לדעת הרמב"ם בפ"ב משכירות הלכה ג' ומובא בס' ס"ו סעיף מ' דחייב בפשיעה הכא נמי חייב.

צ. עיין בסמ"ע ס"ק ו' דה"ה כשתבעו כשהוא קטן והנתינה היתה בגדלות כגון שהפקידו אביו, אבל הש"ך בס"ק ג' כתב דבכה"ג שתבעו על מה שהפקידו אביו נשבעין וכן עיקר.

ק. דכתיב כי יתן "איש" בשעת הנתינה בעינן שיהיה איש. וכן במסרו אביו והיורש הקטן תבעו פטור, אבל אם לא תבעו אלא אחרי שהגדיל מחייבו שבועה סמ"ע ס"ק א', אבל דעת התוס' בקמא ק"ו ע"ב דפטור במיגו שהחזרתי כשהיית קטן דלא הוי העזה, נתיבות ס"ק א' בחידושים.

ר. המחבר לשיטתו בסי' צ"ג סעיף ב' דלא אומרים מיגו לאיפטורי משבועה, והטור כתב כאן דפטור אם אין עדים שהיה שותפו מכח המיגו, סמ"ע ס"ק ז'.